

בש"א 33112/08
תמ 140/08

בבית המשפט לעניינים מנהלים
בתל-אביב - יפו

בעניין :

יוסי וינברגר (ויין) ת.ז. 52085438
מיישוב אלישמע רחוב הורדים 64 אצל
משפחת אדיב
ע"י ב"כ עוה"ד טל לביא ו/או אברהם לביא
רח' אבן גבירול 124 תל-אביב
טלפון : 036092933 ; פקס : 036091933

(להלן : "המבקש");

- נ ג ד -

המוסד לביטוח לאומי
באמצעות הלשכה המשפטית
מרחוב יצחק שדה 17 תל-אביב

(להלן : "המשיב");

בקשה לאישור הגשת תובענה ייצוגית

(לפי סעיף 5 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006)

מוגשת בזאת בקשה לפי סעיף 5 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן – "חוק תובענות ייצוגיות"), לאישור התובענה האישית שהגיש המבקש לבית-הדין הנכבד כנגד המשיב, כתובענה ייצוגית.

עותק מהתובענה ללא נספחיה מצורף לבקשה זו – **כנספח "א"**.

ואלו נימוקי הבקשה:

א. תמצית הבקשה:

1. המשיב, המוסד לביטוח לאומי (להלן – "המל"ל") נוהג, כבדרך של שגרה, להוציא צווי עיקול על חשבונות הבנק של מבוטחיו, הזכאים לגמלת הבטחת הכנסה, וזאת בגין חוב דמי ביטוח לאומי.

הטלת עיקולים על חשבונות בנק של זכאים לגמלת הבטחת הכנסה בגין חוב דמי ביטוח לאומי - פסולה ומנוגדת לסעיף 23(ב) לחוק הבטחת הכנסה, תשמ"א-1980 (להלן – "חוק הבטחת הכנסה").

2. הטלת העיקולים על חשבונות הבנק בניגוד לדיון, גורמת לזכאים לגמלת הבטחת הכנסה חיסרון כס, אשר בא לידי ביטוי בהוצאות שכ"ט עו"ד לשם הסרת העיקול, השחתת זמנם לריק וכן עוגמת נפש רבה, וזאת בשים לב למצבם הכלכלי הירוד ממילא.

3. יתרה מכך, גם ככל מתוקן העוול לא ניתן כל פיצוי על פי חוק הקצבאות (פיצוי בעד איחור בתשלום), התשמ"ד-1984.

4. המל"ל, אשר מודע להתנהגותו הפסולה, התחייב בשנת 2006 בפני נציב התלונות במשרד מבקר המדינה, כי יחדל מהתנהלותו זו ויימנע מהטלת עיקולים על חשבונות בנק של זכאים לגמלת הבטחת הכנסה בגין חוב דמי ביטוח לאומי.

העתק מהדו"ח שנתי מס. 33 של נציבות תלונות הציבור במשרד מבקר המדינה מחודש נובמבר 2006, מצורף לבקשה זו – **כנספח "ב"**.

5. דא עקא, כי על אף האמור לעיל, ממשיך המל"ל לדבוק בדרכו הפסולה והלא חוקית, ולהטיל עיקולים על חשבונות בנק של הזכאים לגמלת הבטחת הכנסה בגין חוב דמי ביטוח לאומי, או לחלופין נמנע המל"ל מלהסיר עיקולים על חשבונות בנק של חייבים שהחלו מקבלים לאחר הטלת העיקול גמלת הבטחת הכנסה, וזאת בניגוד להוראת סעיף 23(ב) לחוק הבטחת הכנסה, ותוך גרימת חיסרון כס ועוגמת נפש לאזרחים הנמצאים בשוליה החברתיים והכלכליים של מדינת ישראל.

6. **לפיכך, הגיע העת לפנות לאמצעים משפטיים דרסטיים ועקרוניים יותר, ולדרוש מן המל"ל לפצות או לשפות את הנפגעים בשל התנהלותו, שכן פניות הנפגעים, דו"ח נציב התלונות במשרד מבקר המדינה, ואף התחייבותו של המל"ל להפסיק ולהטיל עיקולים על מקבלי גמלת הכנסה החייבים בדמי ביטוח לאומי – לא הועילו.**

7. בית המשפט הנכבד מתבקש ליתן הוראות בדבר אופן פרסום ההחלטה בקשה זו לכשתקבל, את נוסחה ולחייב את המשיבה בהוצאות פרסום.

8. כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לפסוק לטובת המבקש שכר טרחתו בהגשת התביעה ובקשה לאישורה כייצוגית המוגשת בצידה, שיפוי ופיצוי מיוחד כאמור בסעיף 22 לחוק תובענות ייצוגיות.

9. בנוסף, מתבקש בית המשפט הנכבד, לפסוק לטובת עורכי הדין המייצגים את המבקשים בתביעה ובבקשה, שכר טרחה מיוחד כאמור בסעיף 23 לחוק תובענות ייצוגיות ולחייב את הנתבעות ביחד ולחוד בהוצאות תביעה זו, לרבות, הוצאות שכ"ט עו"ד בתוספת מע"מ כחוק.

ב. התשתית העובדתית

10. המבקש, מר יוסי ויינברג (להלן – "המבקש" או "ויינברג") הוכר כנכה בשיעור 75% למן חודש אפריל 2007 בגין מחלת אפילפסיה (נכות זמנית עד ינואר 2008).

מצורף ומסומן **כנספח ג'** אישור נכות זמנית.

11. בשל מצבו הכלכלי הקשה ומצבו הרפואי, לא עלה בידי ויינברג לשלם מזנות וכמו כן לא עלה בידו לשם את דמי הביטוח הלאומי, ובשל כך, נוצר לו חוב בסך של כ 30,000 ₪ נכון לחודש ינואר 2006.

12. בעקבות החוב האמור, הטיל המל"ל עיקול בינואר 2006 **על חשבון הבנק של ויינברג**

מצורף ומסומן **כנספח ד'** צו העיקול.

13. לאחר חודשים רבים, עת המבקש החל תהליך להכרה בנכותו במסלול נכות כללית אושרה יתרה מזלו ומצבו הכלכלי הדרדר ופנה כשלב ביניים בבקשה לקבל קצבת הבטחת הכנסה. ביום 7.1.2007 זכות לקבלת גמלת הבטחת הכנסה מכוח חוק הביטוח הלאומי [נוסח חדש], התשנ"ה-1995 (להלן – "חוק הביטוח").

אישור זכאותו של המבקש לגמלת אבטחת הכנסה – מצורף לבקשה זו **כנספח ה'**.

14. על אף העובדה שהמל"ל הכיר בזכאותו של המבקש לקבל גמלת הבטחת הכנסה, הוא נמנע מלפעול להסרת העיקול על חשבון הבנק של המבקש בו מופקדת הגמלה החודשית.

15. יוער כי בעבר לרבות בין השנים 2002 ובשנים 2003 עת גם היה זכאי המבקש לקצבת הבטחת הכנסה, וגם בוצע עיקול על חשבונות הבנק של המבקש ונושא זה נפתר בסופו של הליך בפנייה לראש ההוצאה לפועל, דבר אשר משקף את הסחרור לו נגררים חברי הקבוצה כפי שתוגדר בהמשך.

16. אי-הסרת העיקול על-ידי המל"ל בגין חובו של ויינברג בדמי הביטוח הלאומי נעשתה בניגוד לסעיף 23(א) לחוק הבטחת הכנסה.

17. על-פי חוק הביטוח הלאומי, ופקודת המסים (גבייה), רשאי המל"ל להטיל עיקול על נכסיו של מבוטח-חייב לצורך גביית דמי ביטוח. יחד עם זאת, סמכותו של המוסד להטיל עיקול על גמלת כסף שהוא משלם הוגבלת במידה ניכרת. כך, למשל, גמלת הבטחת הכנסה אינה ניתנת לעיקול.

18. סעיף 303(א) לחוק הביטוח הלאומי קובע, כי המל"ל אינו רשאי לעקל "גמלת כסף" (ובכלל זה גמלה להבטחת הכנסה) אלא לשם תשלום דמי מזונות. אולם, סעיף 23(ב) לחוק הבטחת הכנסה, תשמ"א-1980 (להלן – "חוק הבטחת הכנסה") קובע, כי על אף האמור בסעיף 303(א) לחוק ביטוח לאומי, המל"ל אינו רשאי לעקל גמלת להבטחת הכנסה גם בעבור תשלום דמי מזונות.

19. כאמור לעיל, על אף שהטלת עיקול בגין חוב דמי ביטוח לאומי על חשבון בנק של מי שהוגדר כזכאי לגמלת דמי הבטחה אסורה על-פי חוק הבטחת הכנסה, לא הסיר המל"ל את העיקול על חשבון הבנק של ויינברג בגין חובו בדמי ביטוח לאומי.

20. במהלך חודש ינואר 2007, פנה ויינברג לבנק לאומי סניף כפר סבא בו מתנהל חשבונו (להלן – "הבנק"), וביקש לקבל את דמי גמלת הבטחת ההכנסה להם הוא זכאי על-פי דין ואשר הופקדו לזכותו על-ידי המל"ל (להלן – "הגמלה"). למותר לציין, כי הגמלה הינה מקור פרנסתו היחידה של ויינברג ובלעדיה אין ביכולתו לרכוש אף לא מוצרי צריכה בסיסיים לקיום.

21. הבנק סירב להתיר לויינברג למשוך את הגמלה שהופקדה בחשבונו על-ידי המל"ל, בשל העיקול שהוטל על-ידי המל"ל על חשבונו של ויינברג בשל חובו בדמי הביטוח הלאומי.

22. הבנק הודיע לויינברג, כי עד שהמל"ל לא יסיר את העיקול מהחשבון המתנהל אצלו, אין הוא רשאי להתיר לויינברג למשוך כספים מהחשבון ובכלל זה את גמלת הבטחת ההכנסה לה הוא זכאי.

23. ויינברג, שגמלת הבטחת ההכנסה מהווה את מקור הכנסתו, נאלץ לפנות הלוך חזור למוסד לביטוח לאומי ולמנהל הבנק ורק לאחר שעות ו/או ימים של בירורים ובלית ברירה נאלץ לפנות לעורך-דין שיטפל בזכותו למשוך את הגמלה מהבנק.

24. באותה העת ויינברג לא ידע, כי העיקול שהוטל על חשבונו נעשה בניגוד לדין.

25. עורך-הדין שטיפל בעניינו של ויינברג, הח"מ, פנה לבנק בכתב בו גולל בפיו את המצב המשפטי ואת הפגם שנפל בהטלת העיקול על חשבונו של ויינברג. בד בבד, פנה עורך-הדין ללשכה המשפטית של המל"ל והודיע לה כי הטילה עיקול על חשבונו של ויינברג בניגוד לדין.

העתקי מכתביו של הח"מ לבנק ולמל"ל מצורפים – **כנספחים "ו-1" – "ו-2" – ו-3"**

26. לאחר מספר ימים, נתקבל אישור ממל"ל כי העיקול יוסר מחשבונו של ויינברג וניתן היה למשוך ללא כל עיקוב נוסף את הגמלה.

מצורף ומסומן **כנספח ז'** אישור המל"ל על הכוונה להסיר את העיקול.

27. שכ"ט של הח"מ עבור השירות המשפטי שהעניק לויינברג הינו 220 ש"ח כולל מע"מ כחוק.

העתק החשבונית עבור תשלום שכר-טרחתו של הח"מ מצורף לבקשה זו – **כנספח "ח"**.

ג. עילות התובענה

עוולת הפרת חובה חקוקה

28. הטלת עיקול בניגוד להוראת סעיף 23(ב) לחוק הבטחת הכנסה מהווה עוולת הפרת חובה חקוקה כמשמעותה בסעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש].

29. דומה, כי אין מחלוקת על כך, שסעיף 23(ב) לחוק הבטחת הכנסה נועד להגן על המבקש, ועל זכאים אחרים לגמלת הבטחת הכנסה, אשר חבים בדמי ביטוח לאומי, מפני הטלת עיקול על-ידי המל"ל על חשבונותיהם בגין חובם זה.

30. המל"ל הפר את חובתו על-פי החיקוק שבסעיף 23(ב) לחוק הבטחת הכנסה בכך שלא הסיר עיקול שהטיל על חשבון בנק של חייב בגין דמי ביטוח לאומי מן הרגע בו נקבע כי החייב זכאי לגמלת הבטחת הכנסה.

31. הפרת סעיף 23(ב) לחוק הבטחת הכנסה גרמה לנזק אותו ביקש המחוקק למנוע – הורדת הקרדום על מקור פרנסתם היחיד של הזכאים לגמלת הבטחת הכנסה, ובכלל זה גרימת

חיסרון כיס נוסף לזכאי הגמלה בכך שיאלצו לפנות לסיוע משפטי בשכר, לבזבוז זמנם ולעוגמת הנפש הרבה הנגרמת להם ממניעת הגמלה להם זכאים בשל העיקול.

32. זאת ועוד, הפרת הוראת סעיף 23(א) לחוק הבטחת הכנסה מהווה הפרת חובה חקוקה של סעיף 3 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, אשר קובע, כי זכות הקניין הינה ערך מוגן.

33. הגמלה, שהינה זכות כספית העומדת למבקש ושכמותו נכנסת בדל"ת אמותיו של המונח "קניין" שבסעיף 3 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

34. הטלת עיקול על הגמלה, דהיינו – על זכות כספית, מהווה פגיעה בקניינו של בעל הזכות. כל זאת, ביתר שאת – מקום שהזכות הכספית הינה מקור פרנסתו היחידה של בעליה. בעניינו, גמלת הבטחת הכנסה הינה מקור הפרנסה היחידה של הזכאי לה.

35. לפיכך, הפרת הוראת סעיף 23(ב) לחוק הבטחת הכנסה מהווה גם עוולה חוקית, בכך שהיא פוגעת בזכות הקניין של המבקש על-ידי אחד ממוסדותיה של המדינה.

עולות הרשלנות

36. הטלת עיקול בניגוד להוראת סעיף 23(ב) לחוק הבטחת הכנסה עולה כדי עוולת הרשלנות כמשמעותה בסעיף 35 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש].

37. רשלנותו של המל"ל באה לידי ביטוי באי-הסרת העיקול מחשבון בנק של מבוטחו הזכאי לגמלת הבטחת הכנסה בגין חוב דמי ביטוח לאומי. המחדל הבא, קרי, אי-הסרת העיקול, נעשה על-ידי תכנות (מכוון או רשלני) של מערכת המחשוב של המל"ל כך שכל אימת שמבוטח חב בדמי ביטוח לאומי, מוציאה מערכת המחשוב צו עיקול על חשבון הבנק של החייב, ולחלופין, בכך, שמערכת המחשוב של המל"ל אינה מתריעה בפני הגבייה כי מי מן החייבים שעל חשבונם הוטל עיקול קיבלו אישור זכאות לגמלת הבטחת הכנסה.

38. ודוק: נציב תלונות הציבור ממשרד מבקר המדינה פנה אל המל"ל והפנה את תשומת ליבו לתקלה. בעקבות פנייתו של נציב תלונות הציבור, הודיעה הלשכה המשפטית של המל"ל, כי קבעה נוהל מסודר של הצלבת נתונים עובר להטלת עיקול בגין חוב דמי ביטוח לאומי, כך שקודם להטלת העיקול ייבדק האם החייב הינו זכאי לגמלת הבטחת הכנסה.

39. לפיכך, המל"ל יודע או חייב לדעת כי הוא מנוע מלהטיל עיקול על חשבון חייבים הזכאים לגמלת הבטחת הכנסה וכי קיימת "תקלה" במערכת המחשוב שלו, ואף על פי כן – הוא ממשיך להטיל על חשבונות חייבים הזכאים לגמלה עיקולים או נמנע מהסרת העיקולים על חשבונות הבנק של הזכאים לגמלה, ומבלי לתקן את ה"תקלה".

40. בכך, פעל המל"ל באופן לא סביר תוך שהוא פוגע בקניינם של הזכאים לגמלה, ובכללם המבקש, וגורם להם עלויות טיפול משפטי, בזבוז זמן ועוגמת נפש רבה.

הנזק שאירע למבקש

41. הנזק הממוני שנגרם לויינברג הינו עלות הטיפול המשפטי בסך של 220 ₪ כולל מע"מ, שנגבה על-פי התעריף המינימלי לשכ"ט עו"ד אשר מעוגן בסעיף 11(4)(ד) לתוספת הראשונה בכללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), תש"ס-2000. ודוק: ללא סיוע משפטי מעו"ד, סביר להניח כי ויינברג, כמו גם זכאים אחרים שנפלו קורבן להתנהגותו הפסולה, לא היו מצליחים להביא להסרת העיקול ולקבלת הגמלה, או למצער – בתוך זמן סביר.

42. הנזק הלא ממוני שנגרם לויינברג הינו עוגמת הנפש הרבה כתוצאה מאי-הסרת עיקול על מקור הכנסתו היחידה לה הוא זכאי מכוח דין. עוגמת נפש הינה נזק בר-פיצוי על-פי פקודת הנזיקין גם במסגרת תובענה ייצוגית (ראו: ע"א 1338/97 תנובה מרכז שיתופי לשווק נ' ראבי תופיק, תק-על 2003(2) 1522, בעמ' 1525). במקרה דנן, הפיצוי בגין עוגמת הנפש צריך להיעשות בשים לב למכנה המשותף של כלל הניזוקים: פגיעה במקור הכנסתם

היחיד של מבוטחי המל"ל לו הם זכאים מכוח הדין, הנמצאים בשולי החברה מבחינה חברתית וכלכלית, על-ידי מי שאמון על רווחתם, תוך שימוש באמצעי דרסטי כצו עיקול על חשבון הבנק שלהם ותוך ביזויים והשפלתם בפני אחרים. המבקש מעמיד את סכום הפיצוי האמור על הסך של 100 ₪ וזאת על-פי אומדנא.

עותק מדו"ח מימדי העוני והפערים בהכנסות שערך מנהל המחקר והתכנון במוסד לביטוח לאומי בשנים 2005-2006 מצורף ומסומן **כנספח ט'**.

המל"ל בשנת 2005 בשיתוף עם מכון מאיירס-גוינט, אשר עסק באיכות החיים של מקבלי הבטחת הכנסה, מצורף לבקשה זו – **כנספח ט" – 1**.

43. סך-כל הפיצוי המגיע למבקש, ולכל אחד מחברי הקבוצה כהגדרתה להלן, הינו בסך של 220 ₪.

ד. הגדרת הקבוצה

44. **הגדרת הקבוצה שבגינה מתבקש בית-הדין הנכבד לאשר את התובענה כייצוגית הינה כדלקמן:**

כל הזכאים לגמלת הבטחת הכנסה, שעל חשבון הבנק שלהם הוטל עיקול שלא כדין על-ידי המל"ל בגין חוב דמי ביטוח לאומי, או לחלופין שעיקול שהוטל על חשבונם בגין חוב דמי ביטוח לאומי לא הוסר עם סיווגם כזכאים לגמלת הבטחת הכנסה, ואשר בגינו של העיקול לא עלה בידם לקבל את גמלת הבטחת הכנסה, בין אם לתקופה קצרה ובין אם לתקופה ארוכה, וכל זאת בשבע השנים האחרונות אשר קדמו להגשת הבקשה דנן.

45. מאחר ולא ידוע, מי מבין חברי הקבוצה שכר את שירותיו של עורך-דין לשם הסרת העיקול שהוטל על חשבונם שלא כדין, סבור המבקש כי יש לחלק את הקבוצה לשתי תתי-קבוצות, לפי חוק תובענות ייצוגיות, כדלקמן:

46. חברי הקבוצה שנאלצו בשל הטלת העיקול לשכור שירותיו של עורך-דין אשר יפעל להסרת העיקול, ואשר נזקם מסתכם בשכר הטרחה לעו"ד ובעוגמת הנפש שנגרמה להם;

47. חברי הקבוצה אשר לא שכרו את שירותיו של עורך-דין כאמור לעיל, אך בשל הטלת העיקול, נגרמה להם עוגמת נפש רבה.

48. על-פי פרסומי המל"ל באתר האינטרנט, בשנת 2006 היו 130,131 מבוטחים זכאים לגמלת הכנסה (ולעניין זה אין להבדיל בין סוגי מבוטחים הזכאים לגמלה מלאה או חלקית, שכן עצם הזכאות לגמלה אוסרת על המל"ל להטיל עיקול בגין חוב דמי ביטוח לאומי).

מצורף ומסומן כנספח י' דוח מקבלי הבטחת הכנסה על פי פרסומי המל"ל.

49. על-פי הדו"ח העוסק באיכות החיים של הזכאים לגמלת הכנסה חשבון הבנק של כ- 40% מהזכאים לגמלת הכנסה הוגבל מסיבה כזו או אחרת, דהיינו כ- 52,052 זכאים נאלצו להתמודד עם הגבלת חשבון הבנק שלהם.

50. המבקש מעריך, בבחינת אומדנא, כי 10% מהמקרים בהם חשבון הבנק של הזכאים הוגבל, נעשה מחמת הטלת עיקול על-ידי המל"ל בגין חוב דמי ביטוח לאומי, ומשמע, כי כ- 5,205 זכאים נאלצו להתמודד עם עיקול שהוטל על חשבונם בגין חוב דמי ביטוח לאומי שלא כדין.

51. לפיכך, המדובר בקבוצה גדולה של זכאים לגמלת הבטחת הכנסה אשר חשבון הבנק שלהם עוקל, שלא כדין, בגין חוב דמי ביטוח לאומי. מספר חברי הקבוצה, בגין שבע השנים האחרונות, מוערך בכ- 36,435 בני אדם (וזאת בגין 7 שנים האחרונות).
52. לאחר קבלת הנתונים מהמל"ל במסגרת הליך השאלונים וגילוי המסמכים, יוכל המבקש לאמוד את מספר החברים בכל אחת מתתי הקבוצות, ובהתאם לחישוב זה לאמוד את גובה הסכום הנתבע בגין כל אחת ממתתי הקבוצות.
53. לפיכך, ומחמת זהירות בלבד, מעמיד המבקש את גובה התובענה הייצוגית על הסך של 8,000,000 ₪, וזאת לפי חישוב מספר חברי הקבוצה על-פי ההנחה כי כל אחד מהם שילם לעו"ד שכ"ט עבור הסרת העיקול.

ה. התנאים לאישור התובענה כייצוגית

ביסוד התובענה עומדות שאלות משותפות של דין ועובדה לקבוצה

54. על-פי המפורט לעיל, ביסוד התובענה הייצוגית יעמדו שאלות משותפות של דין ועובדה ביחס לכל אחד מחברי הקבוצה בכללותה, וכן ביחס לכל אחת מתתי הקבוצות כפי המפורט להלן.
55. השאלות העובדתיות אותן יש לבחון ביחס לכלל חברי הקבוצה הינן:
56. האם הם זכאים לגמלת הבטחת הכנסה ?
57. האם לכל אחד מהם חוב למל"ל בגין דמי ביטוח לאומי ?
58. והאם הוטל על חשבון הבנק שלהם ממנו הם מושכים את גמלת הבטחת הכנסה, עיקול על-ידי המל"ל בגין החוב האמור ?
59. בנוסף, ביחס לתת-הקבוצה הראשונה, השאלה העובדתית היחידה אותה יש לבחון הינה: האם שולם לעורך-דין או לגוף מסייע אחר שכר טרחה עבור פעולות שבוצעו להסרת העיקול מחשבון הבנק לצורך קבלת הגמלה ?
60. השאלות המשפטיות אותן יש לבחון ביחס לכלל חברי הקבוצה ללא הבחנה בין תתי-הקבוצות הינן:
61. האם הטלת העיקול מהווה הפרת חובה חקוקה של סעיף 23(ב) לחוק הבטחת הכנסה וסעיף 3 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו ?
62. וכן האם יש בהטלת עיקול שלא כדין על-ידי המל"ל, לאחר שהתחייב להימנע מכך בפני נציב תלונות הציבור ממשד מבקר המדינה, משום רשלנות כלפי חברי הקבוצה ?
63. עולה, אפוא, כי ביחס לכלל חברי הקבוצה עולות שאלות משותפות של דין ועובדה כמפורט לעיל.

התובענה הייצוגית הינה הדרך המתאימה ביותר להכרעה בתובענה

64. על-פי סעיף 1 לחוק תובענות ייצוגיות, מטרתו של החוק הינה "לקבוע כללים לעניין הגשה וניהול של תובענות ייצוגיות, לשם שיפור ההגנה על זכויות, ובכך לקדם בפרט את אלה: מימוש זכות הגישה לבית המשפט, לרבות לסוגי אוכלוסיה המתקשים לפנות לבית המשפט כיחידים; אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו; מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין; ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות".
65. ברי, כי כל אחת ואחת מתכליותיו של חוק תובענות ייצוגיות באות לידי ביטוי בעניינו, באופן מובהק, כפי שיוסבר להלן.

66. במקרה דנן, המדובר בקבוצת אנשים חלשה במיוחד. מדובר באנשים אשר תלויים בכספי הגמלה כאוויר לנשימה, תוך שהגמלה מהווה עבורם את מקור ההכנסה היחיד, או למצער העיקרי שלהם.

67. סכום התביעה הבודדת של כל אחד מהזכאים (330 ₪ או לחלופין 100 ₪) נמוך ואינו מספיק כדי להצדיק את עלויות ניהול ההליך המשפטי ואף לא במסגרת תביעה בבית-המשפט לתביעות קטנות. יחס עלות-תועלת זה יוצר "חסם כניסה" כנגד הגשת תביעות הפרט והופך את התובענה הייצוגית לכלי המשפטי היחיד הצפוי להביא את זכויותיהם של חברי הקבוצה לבירור והכרעה.

68. המל"ל מפר את הוראת סעיף 23(ב) לחוק הבטחת הכנסה באין מפריע מזה שנים ארוכות תוך קיפוח זכויות האוכלוסייה החלשה ביותר במדינת ישראל, תוך שהוא מפר, באופן שיטתי, את מדיניות הרווחה אשר על יישומה וביצועה הוא אמון. כל זאת, על אף הבטחתו לנציבות תלונות הציבור ממשרד מבקר המדינה לתקן את דרכיו. אין חולק, כי התובענה תביא על כן לאכיפת הדין על המל"ל והרתעתו מפני הפרתו מכאן ולהבא – אחת ולתמיד.

69. השאלות המשפטיות והעובדתיות הרלוונטיות מצומצמות ומשותפות לכלל חברי הקבוצה.

70. לאור הוראותיו הברורות של חוק הבטחת הכנסה, קיימת למבקש, כמו גם לחברי הקבוצה, עילת תביעה טובה כנגד המל"ל בגין הטלת העיקול על חשבון הבנק בניגוד לדין.

71. בירור העניין באופן מרוכז במסגרת של תובענה ייצוגית אחת מהווה את הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין. הברור המרוכז לא יביא רק לסעד הולם לחברי הקבוצה אלא גם יחסוך זמן שיפוטי יקר על ניהול עשרות אלפי תביעות נפרדות בגין סכומים פעוטים כמפורט לעיל.

המבקש מייצג באופן ראוי את כלל חברי הקבוצה

72. למבקש עילת תביעה אישית טובה כנגד המל"ל בגין הטלת העיקול על חשבון בניגוד לדין, ובשל כך הוא מייצג נאמנה את חברי הקבוצה.

73. באי-כח המבקש הינם בעלי ניסיון ומומחיות בנושאי ביטוח וניקין בכלל וזכויות וביטוח לאומי בפרט וניהול תובענות ייצוגיות.

ה. סוף דבר

74. אשר על כן, מתבקש בית-הדין הנכבד לעשות דין וצדק עם המבקש וציבור הזכאים לגמלת הבטחת הכנסה כמוגדר בבקשה זו, שנפלו כולם כאחד קורבן למחדלים, לעוולות ולחוסר הרגישות של המל"ל, ולהתיר את בירור תביעת המבקש כתביעה ייצוגית על-פי חוק תובענות ייצוגיות.

75. בכלל זה, מתבקש בית-הדין הנכבד להורות למל"ל להמציא למבקש את כל הנתונים הנדרשים לו לשם כימות מספר הזכאים לגמלת הבטחת הכנסה אשר על חשבונותיהם הוטלו עיקולים בגין חוב דמי ביטוח לאומי בשבע השנים האחרונות.

76. לאשר את שכר טרחת עורכי הדין כמבוקש בגוף הבקשה.

77. ליתן הוראות בדבר אופן פרסום ההחלה בדבר אישור התובענה כתובענה ייצוגית נוסח הפרסום ולחייב את המשיבה לשאת בכל עליות הפרסום.

78. המבקש שומר על זכותו לתקן את כתב התביעה הייצוגית המצורף לבקשה זו, ובכלל זה את סכום התובענה הייצוגית, וזאת בהתאם לנתונים שימציא לו המל"ל.

79. המבקש שומר על זכותו להגיש כתב תשובה לתגובת המל"ל לפי תקנה 241 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984.

80. מובהר כי הבקשה הוגשה ראשית לבית הדין האזורי לעבודה ונמחקה מחוסר סמכות עניינית.

81. לבית-הדין הנכבד הסמכות העניינית והמקומית לדון בתובענה זו.

82. כן מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבה בהוצאות המבקשת בצירוף הפרשי הצמדה, הוצאות שכ"ט עו"ד ומע"מ כדין.

83. לבקשה זו מצורף תצהירו של המבקש, מר יוסי ויינברג.

מן הדין ומן הצדק להיעתר לבקשה.

טל לביא, עו"ד

ב"כ המבקש